

A 3050 grammos csomag (színházkritika)

Káva Kulturális Műhely: 3050 gramm, rendező: Sereglei András, MU Színház, bemutató: 2014. 12. 19.

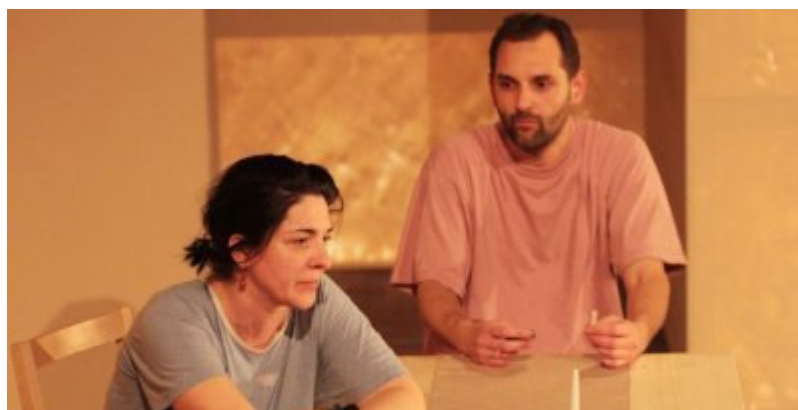

(<https://apokrifonline.files.wordpress.com/2015/04/3050-port-puskelzsolt.jpg>)

Kihez szól a színház? Miben áll alapvető feladata? Hasonló megválaszolhatatlan kérdéseket sokan tettek már föl, és valószínűleg fognak még a jövőben is. Egy lezáró jellegű, megnyugtató válasz valószínűleg nem is tenne jót az ügynek, véget vetne a folyamatos (és végtelen) dialógusnak, mely a színházi formák és kifejezésmódok terén új irányok megjelenítését ösztönözheti.

A Káva Kulturális Műhely a *résztevő* színházaként fogalmazza meg önmagát, előadásai aktuális kérdésekkel foglalkoznak[1]. Ezáltal képes megszólítani a színháztól egyébként tartózkodókat is, áthágva ezzel azt a határt, mely élesen feszül az úgynevezett alternatív (független, amatőr) közönség és az „átlagos” színházba járók vagy éppen a „nem járók” között. A *3050 gramm* során nemcsak, hogy szót kapnak a nézők, hanem igazi résztvevőkké válnak, akik érdekeltnek érzik magukat az eljátszott történetben, beszélgetnek, sőt hevesen vitatkoznak a bemutatottakról a színészekkel és egymással. „Ez már az előadáshoz tartozik?” – hangzik el az egyik érdeklődő szájából az első percekben. A Káva Kulturális Műhely első, kifejezetten a felnőttek számára készített előadása, a *3050 gramm* egy család életében a(z első) gyerek megszületésével kialakult helyzetet, az abból fakadó konfliktusokat mutatja be, de emellett helyet kapnak benne a „nézők” reflexiói is. Párbeszéd alakul ki a történetet eljátszó színészek és a befogadó között. A darab másfajta viszonyulást kíván elfordulva „A Befogadó” és „A Színész” hagyományos meghatározásától. A szó hagyományos értelmében vett színházi előadás csak egy részét alkotja az estének, ezért az értelmezés nem történhet pusztán esztétikai minőségek mentén haladva.

Egy fiatal házaspár hangos veszekedésével kezdődik a *3050 gramm*. Majd egy flashback során epizodikusan ismerjük meg a gyerek megszületésétől eltelt időszakot, és jutunk vissza a kezdeti szituációba: a gyerek tízhónapos korához. Zsófi (Milák Melinda és Patonay Anita) és András (Kálóczi László) színpadon megjelenített életében feltűnik András főnöke (Gyombolai Gábor) és felesége (Sárosdi Lilla), valamint András haverja (Kardos János). A főnök családja és a barát egy-egy végletet ábrázolnak. Sűrítetten, karakterisztikusan jelenik meg bennük az általuk képviselt oldal: a családcentrikus, hagyományos modell szerint élő háromgyerekes boldog apa és anya, valamint a szabadságot élvező, nőszülni, gyereket vállalni még annyira sem akaró 21. századi agglegény. Mindkettő túloz, köztük húzódik valahol az az ideális helyzet, melyre a befogadó igyekszik rálelni, felismerve a fiatal család problémáit, hibáit, miközben azok a két ellenpont között ingáznak.

(<https://apokrifonline.files.wordpress.com/2015/04/30502-p-zs-port.jpg>)

Az eljátszott történetet a közepén megszakítja egy a nézőkkel folytatott dialógus. A főnök, Zsolt kilép a „lakás” díszletei közül, a „nézők” széksora között sétálva kezdeményez párbeszédet a játszott figura perspektívájából. A színpadot és nézőteret egymástól elválasztó határ ezáltal megszűnik, melynek következtében a széken ülő nézők helyet kapnak a színházi eseményekben, bár az epizód utáni történéseket nem befolyásolják. Miközben a szereplő megoldási javaslatokat vár, azokra sorra ellenérveket hoz, így a két fél közti párbeszéd inkább a befogadói aktivitás, az érdekeltség elősegítésére irányul. Zsolt alakja aktuális kérdésekre keres válaszokat, melyekhez a székeken helyet foglalók sorra kialakíthatják saját viszonyulásukat. Lehetőség adódik a nyílt véleményformálásra, és egyúttal az egymás közti eszmecsere is. Mi a házaspár konfliktusának oka? Ki miben hibás? Mi lehetne a megoldás a kialakult helyzetre? – ilyen és hasonló problémafelvetések körül zajlik az első beszélgetés, vitatkozás. Zsolt végül behívja feleségét. A Gitta által képviselt figura megjelenítése fontos gesztus, hiszen miközben a karrierista nőről, az újrafogalmazódó anyaságról, az ehhez kapcsolódó átalakulóban lévő apa-, férj szerepekről sokat hallani, eltűnni látszik a hagyományos(abb) anyaszerepét élvező, abban kiteljesedő nő alakja. Gitta karaktere azonban a beszélgetés után folytatódó történetben önmaga paródiájává: igazi „őspanyává” válik, ezzel némiképp megcáfolva a korábban vázolt anyakép létjogosultságát. Más okból érthető figurájának fordulata. Az előadás nem kíván válaszokat adni: kérdéseket vet föl. Egy boldog anya megjelenítése ennek mondana ellent. Meglehetősen konzervatív megoldást nyújtana a fennálló problémára, mellyel a ma kialakult helyzetre semmiképpen sem tudna érdemileg reflektálni. A karakter sugallta két egymástól eltérő kép feszültséget teremt a történet ellenpólusainak keretében.

(<https://apokrifonline.files.wordpress.com/2015/04/30503puskel-zsolt.jpg>)

Sajátos helyet foglal el a darab menetében Freiheit Géza (Bori Viktor) az Új Szülőkért Alapítvány aktivistája. Perspektívája modern gender-szempontokat vet fel, a szülői szerepek újragondolását sürgeti. Milák Melinda és Patonay Anita Zsófiái, az újdonsült anya dilemmáit, a benne dúló ellentétes törekvéseket, célokat szemléletesen ábrázolják. A megoldás enyhén didaktikus, ennek ellenére jól működik. A női fél megkétszerezésével nagyobb hangsúly kerül a szereplőre. Ezzel mintha az ő szemszöge válna uralkodóbbá, mintha az anyaság/nőiség/női karrier állna a középpontban. Ám valóban csak Zsófiról lenne szó? A „figyelemelterelés” egyben fel is szólít András alakjának analízisére.

A címet adó 3050 grammos (ennyi egy átlagos csecsemő súlya) „csomag” szinte nem jelenik meg. Bár

Patonay Anita Zsófia néha magára vesz egy csecsemőhordozó kendőt, mely egy rongybabát rejt, de sokkal inkább előtérbe kerül a gyerekszobába való rohángászás (a babafigyelő jelez: mi a baj?, a babafigyelő nem jelez: mi történt, hogy nem szól?).

A gyerek megszületéséből fakadó konfliktus „okát” egyedien fejezik ki az epizódok között bejátszott gyerekhangokon megszólaló mondókák, melyek a kialakult helyzetre reflektálnak. A színházi megoldások vezetik a néző figyelmét, ösztönzőleg hatnak a helyzetről való gondolkodásra: újabb és újabb szempontokat adva a kommunikációhoz.

(<https://apokrifonline.files.wordpress.com/2015/04/3050-puskel-zsolt.jpg>)

A színpadi történetek körbeérése után, kis csoportos beszélgetések veszik kezdetüket, melyek felszólítanak a nyílt véleményformálásra ösztönözve azokat is, akik a korábbi – mindenki előtt zajló – dialógust hallgatóságként szemlélték. Az előadás ezzel rámutat a közvetlen párbeszéd szükségességére: részt kell venni, kimaradni „nem ér”.

A Káva Kulturális Műhely tizennyolc éves működése jelzi: az aktív dialógusra építő színházi forma nagyon is indokolt. A napjainkban egyre nagyobb hangsúlyhoz jutó színházi nevelés különböző formái vannak jelen a Káva mellett olyan társulatok formájában mint a Mentőcsónak vagy a Kerekasztal. Az erős fővárosi orientáció mellett a vidék viszonylag háttérbe szorult – ahogy az elhangzott a március 25-i Darida Veronika és Tompa Andrea vezette, a részvételi színházakat körüljáró színházi műhelybeszélgetés[2] során. További problémaként vetődhet fel, milyen mértékben képes megszólítani egy a kifejezetten a felnőttek számára elkészülő előadás a színházról, annak kortárs irányaitól egyébként tartózkodókat. Mennyire van benne a köztudatban a részvételi színház? Míg a fiatalok számára készülő előadások az oktatás kereteibe be tudnak illeszkedni: tantermekben bemutatathatók, ezáltal szélesebb körhöz juthatnak el; addig nem létezik ezzel párhuzamos intézményes keret a felnőttek bevonására. Így abban, hogy a darabok elérjék az idősebb korosztályt is, fontos szerepet kap a reklám és a marketing.

Kintli Borbála

A képek forrása a port.hu (http://www.port.hu/pls/th/theatre.showtime?i_perf_id=309517).

3050 gramm, MU Színház

Színészek: Bori Viktor, Gyombolai Gábor, Kardos János, Kálócz László, Milák Melinda, Patonay Anita, Sárosdi Lilla

ARS interaktív konzulens: Romankovics Edit

Ének, zene: Kovács Áron Ádám

Látványtervező: Kiss Gabriella

Író, dramaturg: Róbert Júlia

Rendező: Sereglei András

Koprodukciós partner: MU Színház

Produkciós menedzser: Erős Balázs, Takács Gábor

Bemutató: 2014. december 19.

Jegyzetek:

[1] A *Szobor* című előadás az emlékezés kényszerét, cigány-magyar együttélést állítja középpontba a néhány évvel ezelőtti romák ellen elkövetett gyilkosságok ürügyén, az *Üres lap* az identitás kérdéskörét célozza meg, Trianont mint történelmi kapcsolódási pontot, „Egy szlovákiai magyar fiú a barátai védelmében környezetével és végül önmagával kerül szembe...”.

[2] Tavaly szeptemberben indult az ELTE BTK Művészetelméleti és Médiakutatási Intézetében a *Még mit nem?* színházi műhelybeszélgetés sorozat, mely havi rendszerességgel napjaink színházát jellemző aktuális kérdéseket vitat meg (lásd az esemény [facebook-oldalá](https://www.facebook.com/pages/M%C3%A9g-mit-nem-sz%C3%ADnh%C3%A1z-m%C5%B1helybesz%C3%A9lget%C3%A9sek/789939004382588?fref=ts) (<https://www.facebook.com/pages/M%C3%A9g-mit-nem-sz%C3%ADnh%C3%A1z-m%C5%B1helybesz%C3%A9lget%C3%A9sek/789939004382588?fref=ts>)).

This entry was posted on 2015. április 28. kedd at 10:00 and is filed under [csak a hálózati kiadásban](#), [Kintli Borbála](#), [Kritika](#), [Színház](#). You can follow any responses to this entry through the [RSS 2.0](#) feed. You can [leave a response](#), or [trackback](#) from your own site.